

הסיפור שלי

סיפור מעורך השראה
לשולחן השבת

"העולם הוא שלנו"

הרב גדליה אקסלרוד

הרבי לא רק גילה מעורבות בצביון בית הכנסת, אלא אף עקב מקרוב ופעל מאחורי הקלעים לטובת בחירתי הרשמית כרב. בכמה ממכתביו מאותה תקופה לרב זווין - שפעל לטובת המינוי שלי, לצד הרב שאול דובער זיסלין, מזקני רבני חב"ד ששימש רב ודיין בתל אביב, והרב משה גוראריה, משפיע חב"ד בתל אביב ומראשי עסקני חב"ד בארץ - מזרזו ומעודדו הרבי להפעיל את "כל השפעתו במלוא המרץ והתוקף" לטובת העניין.

בסוף חודש אלול של אותה שנה, מוניתי רשמית לרב בית הכנסת ורב משחטה ברמת גן, ועל אף העומס הגדול המוטל עליו בערב ראש השנה, חרג הרבי ממנהגו וטרח לשגר מכתב לראש העיר האגדי של רמת גן, מר אברהם קריניצי, ולהודות לו אישית על המינוי. במכתב הנושא את התאריך "ערב ראש השנה תשכ"א", כותב לו הרבי, "עלי החובה הנעימה להביע תודתי בהגיע הידיעה אשר נתמנה... הרב אקסלרוד שי' למלא מקום אביו ע"ה במחנם, ואשר כב' הכריע והחליט בזה. ובוודאי ימלא הנ"ל תפקידו באמונה, תפקיד רב מורה הוראה בישראל, מתאים לתורת ישראל, נתונה מאלוקי ישראל".

מר קריניצי היה ממקימי המדינה, חבר אישי של בן-גוריון ואיש תקיף ורחב לב באופיו. כאשר נפגשנו פעם בשמחה ברמת גן, הוא התבטא בפניי, "הרבי מליובאוויטש - זה רבי!" לא מכבר חזר מביקור אצל הרבי, וסיפר בהתפעלות, "הרבי מכיר את רמת גן יותר טוב ממני!" - הוא, שהיה ממייסדי העיר, ועמד בראשה למעלה מארבעים שנה. עוד סיפר שכשישב אצל הרבי, השיחה התארכה והזמן נקף, ובשלב מסוים הוא הביט על השעון. כשהרבי הבחין בכך, אמר לו, "להסתכל על השעון, אני צריך [אתה, אל תהיה מוטרד מהזמן שעובר]". "אז הרגשתי את מקומי", אמר לי קריניצי. גם איש תקיף וחזק כמוהו, חש ביטול מול דמותו של הרבי.

אל הרבי הגעתי לראשונה בשנת תשכ"ו (1966), בסמיכות לחודש אדר. באותו ביקור זכיתי להיכנס ליחידות שארכה כעשרים דקות. כשנכנסתי, קיבל אותי הרבי בפנים מאירות מאוד וברך אותי בלבביות, "שלום עליכם, ר' גדליה!" הוא עבר במהירות על הפתק שהכנתי מבעוד מועד, והתייחס לכל הנקודות שכתבתי. הייתי אז אברך צעיר בן עשרים וארבע - ובפרט שאני בעל התלהבות בטבעי - והזכרתי שם כל מיני תוכניות יומרניות וכנראה לא כל כך מציאותיות. אבל הרבי לא שלל או ביקר את הדברים, אלא התייחס לכולם בכובד ראש ועודד אותי לפעול ולעשות ככל שאוכל.

אבי, הרב משה, הגיע לארץ בשנת תרצ"ו (1936), אחרי שנמלט ממברית המועצות שם היה מבוקש בגין פעולותיו הרבות להפצת תורה ומצוות. הוא התיישב ברמת גן והיה בין מייסדי בית הכנסת חב"ד "סוכת שלום", וכיהן כרבו. בשבט תש"כ (1960), נפטר אבי, ובצוואתו ביקש מפרנסי העיר שאמלא את מקומו ברבנות. הייתי אז בחור בן שמונה עשרה וחצי, אך כבר קיבלתי היתר הוראה מגדולי הרבנים בארץ, ביניהם מהרב שלמה יוסף זווין.

כשלושה חודשים אחרי פטירת אבי, קיבלתי מכתב מהרבי בו הוא מנחם ומעודד אותי ואת יתר בני המשפחה אחרי פטירת אבי, ומברך אותנו, "שיסתדרו עניני הפרנסה כדבעי באופן של מנוחה וכבוד", ושנבשר טוב "בטוב הנראה והנגלה". יצוין שבשנים ההן שמעתי מכמה אנשים שהרבי התעניין בנוגע למשפחתנו, וגילה דאגה אישית גם בקשר לשידוכים של אחיותיי הצעירות.

באותו מכתב מעודד אותי הרבי לשמור על נוסח בית הכנסת, וזאת לאחר שחלק מהמתפללים, שאז כבר ברובם לא היו חסידי חב"ד, ביקשו להשמיט את אמירת התחנון בתפילת מנחה, כפי שנוהגים חלק ממתפללי נוסח ספרד. במכתב הזכיר הרבי את מאמר חז"ל בדבר מעלת המיוחדת של תפילת מנחה, שמצד זה הרי אדרבה, זהו הזמן המתאים ביותר לומר תחנונים.

«

מיזם מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש. סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום, מצויות בידינו מעל 1700 עדויות מכלי ראשון. אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

MY ENCOUNTER
with the
REBBE

שפורסמה בתקשורת, עוררה הד ציבורי גדול. נפתחה נגדי חקירה משטרתית בעוון המרדה, והיו מי שקראו להדיח אותי מתפקידי.

הייתה דרישה מצד הפרקליטות שהרבנות הראשית תוציא התנצלות, ובעיצומו של אחד הדיונים בנושא, קיבלתי הודעה שהגיעה תשובה מהרבי "אזכיר על הציון". נזכרתי בדברי הרבי אליי ביחידות הראשונה - "העולם הוא שלנו", וטענתי בתוקף שמאחר שאיש מהנוכחים שם לא חתם על העצומה, אין להם את הזכות להתנצל, ובסופו של דבר לאחר ויכוח סוער, דבריי התקבלו. אחרי שוועד הדיינים התערב להגנתי, היועץ המשפטי לממשלה נסוג מכוונתו לפטר אותי, אך אחרי זמן קצר, פרסמה סגניתו בעיתונות כאילו הדיינים התנצלו ולכן סלחו להם. מייד כתבתי לה מכתב תקיף שבה הבהרתי כי איש מהחותמים לא חזר בו ולא התנצל, אלא כולם עומדים מאחורי כל מילה שנכתבה.

כשעברתי באותה חלוקת דולרים בתשמ"ט, אמר המזכיר הרב גרונר לרבי, "זהו הרב אקסלרוד מחיפה". בתגובה הרבי הרים את שתי ידיו בשמחה ואמר, "ר' גדליה! הלוך וגדול, הלוך וגדול - עליך לשמש דוגמה חיה לשמך", ואז הוסיף, "טורא בטורא לא פגע, איניש באיניש פגע", כלומר, הנה אנחנו נפגשים. ראיתי ביחסו הלבבי של הרבי עידוד מצדו על כל מה שעברתי באותה תקופה בעקבות המאבקים שהובלתי בנושא הגיור.

הרב גדליה אקסלרוד, לשעבר אב בית הדין הרבני בחיפה ומחבר סדרת שו"ת מגדל צופים ומגדל צופים על התורה, משמש רב קהילת חב"ד בחיפה. הוא רואיין בחודש אייר תשע"ו (2016).

מאידיך, על פי הידוע שכאשר חסיד בא אל הרבי הוא מוסר לו את נפשו, רוחו ונשמתו, כתבתי ברוב תמימותי באותו פתק ש"אני מוסר לרבי את נפשי, רוחי ונשמת". למקרא הדברים עשה הרבי תנועת ביטול בידו - כלומר, שעניין זה לא שייך אליי כלל, על דרך מה שכותב אדמו"ר הזקן בספר התניא שמי שאינו במדרגת צדיק, "אל יהי שוטה" לנסות לעסוק בעבודה רוחנית שאינו שייך אליה.

לקראת סיום היחידות, הרגשתי שאני רוצה לצאת עם משהו ממשי ביד בנוגע לשינוי במעמדי ומצבי הרוחני. פניתי אל הרבי ואמרתי בהתרגשות, "מה יהיה הלאה?" בתגובה, עצם הרבי פתאום את עיניו, פניו האדימו, וכשגופו מתנדנד ובעיניים עצומות החל לומר בניגון האופייני של מאמר חסידות, "איך יכול כל אדם להיות 'בינוני', והרי על דרגת ה'בינוני' נאמר בספר התניא ש'לא עבר עבירה מימיו ולא יעבור לעולם?' אלא, היות שכל רגע נמשכת חיות אלוקית חדשה לעולם, וחיות חדשה זו היא זכה ללא שום רבב של חטא, הרי מצד חיות חדשה זו אפשר להיות בינוני". אחר כך פקח הרבי את עיניו ואמר, "לאט, לאט צריך לפרוע את החובות" - הכוונה כמובן לא לחובות כספיים, אלא ברוחניות, לחזור בתשובה; ואז הוסיף, "ובפרט שאתה רב, עליך לדעת שהעולם הוא שלנו".

להבנתי, כוונת הרבי במשפט זה הייתה שלא צריך להתפעל כאשר רואים את כל הבלבול והתוהו ובוהו הרוחני השורר בעולם. לאמיתו של דבר, הרע שבעולם כבר נכבש על ידי הקדושה; הוא כבר שבור ומרוסק, ובדרך לחיסולו הסופי, כדברי הנביא שלעתיד לבוא "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ". הרבי באמת ראה כך את המציאות, ואחד החידושים הגדולים שפעל הוא שגם אנחנו נוכל להתייחס כך אל העולם.

מילים מיוחדות אלו נחרטו עמוק בלבי, והן מלוות אותי לנצח. אני יכול להרגיש את המעמד המרטיט הזה עד היום.

באותו ביקור גם השתתפתי בהתוועדות פורים המפורסמת, שבסופה הכריז הרבי "כל הפושט יד נותנין לו", והחל לחלק משקה מגביעו - חלוקה שנמשכה שעות ארוכות גם אחרי שיצא אל רכבו, ואף מחוץ לביתו. עמדתי אז מאחורי הרבי, והרבי פנה לאחור ואמר, "ר' גדליה, נו!", כנוזף בי מדוע איני מושיט את הכוסית שלי.

הייתה פעם נוספת שהרבי פנה אליי בשמי, כאשר עברתי לפני במעמד חלוקת הדולרים בשנת תשמ"ט (1989). אך לפני שאספר על כך אקדים מעט רקע: בשנת תשמ"א (1981) מוניתי לדיין בבית הדין הרבני בחיפה. מתחילת דרכי בדיינות, אחד הנושאים שבהם ניהלתי מאבק עיקש היה בנושא הגיור כהלכה, ונגד הגישה המקילה שהוביל הרב הראשי דאז, הרב שלמה גורן. הוצאתי חוברת בשם "גיור במבחן ההלכה" שבה הוכחתי כי אין תוקף הלכתי לגיור בלי שמירת מצוות, והפצתי אותה במאות עותקים.

בעקבות כך פנו אלי מעיתון "יום השישי" וביקשו לראיין אותי בנושא זה. חששתי מהתגובות שעלולות להיות לריאיון כזה, ושאלתי את הרבי. תשובת הרבי, שניתנה באופן חריג ביום ל"ג בעומר תשד"מ (1984), הייתה, "הרי הוא רב, וכבר התחיל במצווה גדולה זו, ומה השאלה עתה?!"

בהמשך פסק בג"ץ שיש לרשום מי שהתגיירו בגיור רפורמי כיהודים. התקוממתי נגד התערבות בג"ץ בענייני הלכה מובהקים שאינם בתחום סמכותו, והחתמתי שמונה עשר מחשובי הדיינים על עצומה לשרי הפנים והדת שלא להישמע להוראת בג"ץ. העצומה,

לזכות אבינו היקר הרב יעקב ש"ל מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויובד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשט"ו (1954) — במכתב לקבוצת מורים שהודיעו על כוונתם להפחית משעות ההוראה במחאה על עיכוב בקבלת שכרם, מסביר הרבי שהסובלים מצמצום שעות ההוראה הם "בני ובנות ישראל הכשרים. ואם אפילו עשתה הנהלת... איזה איצדק בזה, אין כל הצדקה לענוש את התלמידים-זו, ובפרט עונש כזה, שלא תמיד אפשר לתקנו, כי הזמן הוא אבדה שאינה חוזרת בכלל, ובפרט שעות החינוך של ילדים וילדות, שכל שעה במשך זמן החינוך שקולה היא כנגד משך זמן כמה פעמים ככה בזמן בגרות האדם, כמובן". בהמשך מוסיף הרבי נימוק נוסף ועיקרי לשלילת הנהגה זו: "העולה על כולנה, הוא ההירוס בהשקפת עולמם של המחונכים שלהם, בראותם שבשביל תביעה גשמית □ עושים עוול לעשירות תלמידים ותלמידות. וכיון שזה הנהגת המורה שלהם והמחנכם בעניינים של יהדות ומידות טובות, הרי... מפני מה לא ינהגו המחונכים בדרכים כאלו...?" **י"ב במרחשון**

< תשכ"ה (1964) — האדמו"ר מסקולען, שהגיע כמה שנים קודם לכן מרומניה והשתקע בשכונת קראון הייטס, הגיע לביקור אצל הרבי. הפגישה בין השניים ארכה כשעה ומחצה. **י"ב במרחשון**

